

מולד המרכז להתחדשות הדמוקרטיה

סקר מולד 2015

איומים ביטחוניים, הזדמנויות מדיניות ו"צוק איתן"

סקר מולד 2015

איומים ביטחוניים, הזדמנויות מדיניות ו"צוק איתן"

"אם תאספו היום את כל ראשי המטה הכללי לשעבר, את כל אלופי פיקוד המרכז, ראשי השב"כ וראשי אמ"ן שחיים - 90 אחוז מהם יאמרו לכם שצה"ל ייטיב להגן על אזרחי ישראל מגבול בינלאומי מוכר. על הטענה שאי-אפשר לשלב את צורכי הביטחון של ישראל עם פתרון שתי המדינות, הם יגידו לכם - ההפך הוא הנכון"

- אהוד ברק, כנס הרצליה, יוני 2015¹

סקרי עומק שנערכו בישראל זמן קצר אחרי בחירות 2015 ציירו תמונת מצב חריגה ומסקרנת. בנימין נתניהו, כזכור, גבר על יריביו בפער ניכר, אבל כשהסוקרים ערכו השוואה מקיפה בינו לבין יצחק הרצוג - המתחרה העיקרי שלו - נחל ראש ממשלת ישראל כישלון חרוץ כמעט בכל התחומים. סקר אחר סקר קבע כי נתניהו, שזה עתה נבחר לכהונה רביעית אינו פופולרי, בלשון המעטה, בקרב האזרחים: הוא נתפס כמנהיג שמציב את האינטרס הפוליטי האישי שלו מעל האינטרס הלאומי; שלא מחזיק ברעיונות ליצירת עתיד טוב יותר; שאינו מתעניין במצב מעמד הביניים ואינו מחובר למציאות היומיומית שאיתה מתמודד הציבור. ברוב התחומים הללו הוביל עליו הרצוג בפער ניכר - אפילו, למרבה ההפתעה, בקרב מצביעיו של נתניהו עצמו. אסטרטגים וסוקרים רבי ניסיון מחו"ל שנחשפו לנתונים הללו, פסקו באופן חד-משמעי: נתונים עגומים כאלה אופייניים לפוליטיקאים רגע לפני ההתרסקות. נתניהו, סיכמו כמה מהם בפליאה, לא היה אמור לנצח בבחירות.

ההסבר לתופעה יוצאת הדופן נעוץ, ככל הנראה, בתחום האחד והיחיד שבו נתניהו הביס את יו"ר המחנה הציוני בפער עצום - תחום הביטחון. כשהנסקרים נשאלו על מי מבין שני המנהיגים הם סומכים יותר או מי משניהם נחשב בעיניהם ל"מנהיג חזק", נטו המאזניים באופן דרמטי לטובת יו"ר הליכוד. במלים אחרות: רוב מוחץ של המצביעים סבר כי הרצוג אדם ראוי יותר, שידאג לאינטרסים הכלכליים שלהם, אבל רק נתניהו נתפס כמי שמסוגל לשמור על "החיים עצמם". בהתחשב בציונים העגומים שהעניקו

1. <https://www.youtube.com/watch?v=miXePAvLx6E>

לו בכל התחומים האחרים, סביר להניח כי השיקול הביטחוני היה זה שהכריע, בסופו של דבר, את החלטתם מאחורי הפרגוד.

למען האמת, לא מדובר בממצא מפתיע: השדה המדיני-ביטחוני מופקר ומוזנח באופן מוחלט על-ידי המרכז-השמאל כבר 15 שנה. בשתי מערכות הבחירות האחרונות הצליחו מפלגות המרכז והשמאל להציג סדר יום חברתי-כלכלי נבדל מזה של הימין, גם אם בהצלחה חלקית בלבד. לעומת זאת, בשאלות הרוח-הגורל של ביטחון לאומי, הסדר מדיני והמעמד של ישראל בעולם מפלגות אלו אפילו לא מגמגמות: במקרה הטוב הן פשוט שותקות; במקרה הרע הן מדקלמות בציטונות את דף המסרים ההולך ומקצין של הימין. תופעה זו צורמת במיוחד נוכח העובדה שבמקרים רבים מסרי הימין בתחום הביטחון נעדרי בסיס של ממש ומנוגדים לקונצנזוס הרווח בקרב גורמי ביטחון.

סקר מולד, שנערך במאי 2015, נועד לבדוק את עמדות העומק של הציבור בשאלות ביטחוניות ומדיניות מרכזיות, ולבחון את האפקטיביות של מסרים בנושא משמאל ומימין. תוצאות הסקר מלמדות בבירור על כישלוננו המוחלט של מחנה המרכז-שמאל בהצגתה של תפיסה מדינית-ביטחונית עצמאית, מתחדשת ובהירה בפני הציבור. מנגד, הסקר מראה כי מסרי הימין נקלטו היטב בציבור, והללו נתפסים כאמינים אפילו בין מתנגדיו של נתניהו.

דוגמה בולטת במיוחד בהקשר זה היא תדמיתו האיתנה של פרויקט ההתנחלויות כמרכיב הכרחי במעטפת ההגנה של מדינת ישראל. השקפה זו זוכה לדריסת רגל משמעותית בשני המחנות הפוליטיים, בשעה שאנשי מקצוע - כפי שהיטיב לנסח זאת אהוד ברק בציטוט המובא לעיל - פוסקים חד-משמעית כי ההתנחלויות הן נטל ביטחוני על מדינת ישראל. העובדה שמחנה המרכז-שמאל לא הצליח לתרגם את הקונצנזוס המקצועי בקרב הקהילייה הביטחונית לכדי יתרון בדעת הקהל מעידה על בעיה חמורה בגיבוש ובהעברת מסרים.

כישלון הסברתי נוסף בא לידי ביטוי בכך שהציבור - ואפילו מצביעי השמאל - לא מגלים העדפה כלפי הסכם אזורי, שכולל את כל מדינות ערב, על פני הסכם דו-צדדי, הכולל את הישראלים והפלסטינים בלבד. יש להניח כי תופעה זו נובעת מכך שתומכי ההסדר הזניחו לחלוטין את יוזמת הליגה הערבית, שמונחת מיותמת על השולחן למעלה מעשור. אין ספק כי ממצאי הסקר בתחום זה נובעים, בין היתר, מכישלון של מנהיגי המחנה לשקף לציבור את משמעויותיה מרחיקות הלכת של אחת ההזדמנויות הגיאופוליטיות החשובות בתולדות מדינת ישראל

דוגמה נוספת היא העובדה שאבו-מאזן נתפס בעיני רוב הציבור כדמות בלתי אמינה. כשהנסקרים נשאלו אם יו"ר הרשות הפלסטינית נחשב בעיניהם כפרטנר, רוב גדול השיב שלא. מיד לאחר מכן הוצגה בפניהם שורה של צעדים שאבו-מאזן יכול לנקוט כדי לבסס את אמינותו, והם נשאלו אילו מהפעולות הללו היו מוכיחות שכן ניתן לסמוך עליו. והנה, חלק גדול מהפעולות שהנשאלים בחרו כהכרחיות להגדרתו של אבו-מאזן כפרטנר - כמו התנגדות פומבית לשימוש באלימות או שיתוף פעולה עם צה"ל למניעת פיגועים - הן פעולות שהוא מבצע כבר זמן רב.

ההסבר המתבקש הוא שמנהיגי השמאל והמרכז - ובראשם ציפי לבני, שהייתה אחראית על המו"מ בממשלת נתניהו השלישית - מתייחסים לאבו-מאזן בדיוק כמו יריביהם הקיצוניים ביותר מימין: מפקפקים באמינותו, מדברים בגנותו ומוקיעים את התנהלותו. אם כך נוהגים אפילו ראשי "מחנה השלום", כיצד יכול הציבור הרחב לדעת, לדוגמה, כי אבו-מאזן אחראי לסיכול של פיגועים רבים נגד ישראלים בשנים האחרונות?

לעומת זאת, יעילותו ההסברתית של הימין ניכרת בכל אחת משאלות הסקר. ראוייה לציון מיוחד דרישתו של נתניהו להכרה פלסטינית בישראל כמדינה יהודית, אשר הגיחה לשיח הציבורי לראשונה ב-2009, ונתפסת היום על-ידי האזרחים כמכשול עיקרי בפני הסכם מדיני. תנאי זה, חשוב לזכור, נהגה על-ידי נתניהו במהלך המו"מ המקרטע שקיים עם הפלסטינים. מטרתו - להערים קשיים חדשים על תהליך שראש הממשלה ביקש להכשיל. לדרישה חדשה זו אין כל ערך ממשי, היא מעולם לא הייתה חלק מההידברות בין הצדדים ולא נדרשה במסגרת הסכמי השלום עם מצרים וירדן. אף על פי כן, היא נטמעה בצורה מרשימה ביותר בתודעה הציבורית.

ממצא נוסף שמבהיר היטב את מערך הכוחות הנרטיבי הוא היחס של הציבור כולו - שמאל וימין גם יחד - למבצע "צוק איתן". מצד אחד, רוב הציבור קובע כי "צוק איתן" לא הביא לשום שיפור במצב הביטחוני של ישראל. מצד שני, רוב גדול קובע כי בכל זאת - למרות שלא השיג את יעדיו - היה כדאי לצאת למבצע. במלים אחרות: גם כשהימין מנהל מבצע צבאי כושל, שהציבור מבין את חוסר יעילותו, האופוזיציה לא מצליחה למסגר את האירוע ככישלון. תחת זאת, היא מעניקה גיבוי מלא לכל אחד מצעדי הממשלה - ולא מציבה לה שום אתגר בתחום הביטחוני, גם נוכח כישלונות מובהקים. באופן כללי הפערים בין האפקטיביות של מסרים מימין ומשמאל נובעים מהעובדה שהימין מנצל את יתרונותיו בשיח הציבורי, בעוד שהשמאל מזניח אותם - ולעתים אף מסתיר אותם ובורח מהם במכוון.

לצד המצב העגום בתחום הרעיוני וההסברתי, עולות מתוצאות הסקר גם מספר סיבות לאופטימיות. הראשונה היא שהמצב הנוכחי לא נובע מניסיון שנכשל - אלא מאי-עשייה. אם מתנגדי הימין יזהו באופן מדויק את נקודות החולשה ויפעלו לתיקונן, הם יוכלו לבסס עצמם כאלטרנטיבה שלטונית רצינית ולשפר באופן דרמטי את מצבם האלקטורלי. חשוב לזכור כי התשתית המקצועית והציבורית כבר קיימת: במהלך מערכת הבחירות האחרונה פעלו כמה קבוצות של בכירי ביטחון לשעבר שהתייצבו לנגד המצלמות והזהירו את הציבור מפני גישתו הביטחונית ההרסנית של נתניהו. שיאה של התופעה היה בנאומו המתקשר של ראש המוסד לשעבר, אלוף (מיל") מאיר דגן, בעצרת השמאל בכיכר רבין. אלא שתפיסה ציבורית מושרשת אי-אפשר לשנות תוך שבועיים, בשיאה של מערכת בחירות קדחתנית. מדובר בתהליך עומק שיש להתחיל זמן רב לפני פתיחת הקמפיין.

שנית, התמיכה הציבורית הברורה בהסכם מדיני מצליחה לשרוד אפילו את מחדלי המחנה שאמור לקדם הסכם כזה. מהסקר עולה כי יש רוב ברור בציבור לתמיכה בהסכם ישראלי-פלסטיני, רוב שגדל ככל שחושפים בפני הנשאלים תמריצים שונים שעשויים להתלוות אליו (כמו צירוף ישראל לאיחוד האירופי, כינון קשרים דיפלומטיים ומסחריים עם מדינות ערב ועוד). מכאן שהתנהלות אפקטיבית ומושכלת של המרכז-שמאל תוכל לחזק את בסיס התמיכה הקיים בהסדר. אם מתווה להסכם ישראלי-פלסטיני יונח על השולחן ויהפוך מוחשי - וגם ילוה בקמפיין ציבורי רחב היקף - סביר להניח כי יזכה לאהדה משמעותית.

שלישית, הסקר מראה כי רבות מהאקסיומות השולטות בשיח הפוליטי בישראל הן לא יותר מאחיזת עיניים בלתי-מבוססת. כך, לדוגמה, הציבור הרחב לא מאוד טרוד בשאלת חלוקת ירושלים, שמפרנסת את תעמולת הימין כבר שנים. סוגיה זו חשובה בעיני הציבור הרבה כחות מהאיומים הביטחוניים, למשל. כפי שהראו גם סקרים אחרים, הזיקה של הציבור הישראלי לשטחים ולמזרח ירושלים איננה חזקה²; הסתייגותו המרכזית מפני הסכם נובעת משאלות של ביטחון - או יותר נכון משאלות של חוסר-ביטחון. בהתחשב בהתנהלות של תומכי ההסדר, שאמורים לספק לציבור מענה אמין וקוהרנטי לחששות מוצדקים אלה, קשה להפנות כלפיו אצבע מאשימה.

עיקרי הממצאים

- **האיום הביטחוני החמור ביותר בעיני הציבור הוא מנהרות הטרור וירי הרקטות מעזה.** פילוח על סמך זיהוי פוליטי מעלה כי מצביעי השמאל מודאגים בעיקר מאיומים מדיניים, כמו חרם בינלאומי והידרדרות היחסים עם ארה"ב, בעוד שמצביעי הימין מגלים דאגה גדולה יותר מפני איומים ביטחוניים. הפרופיל הפוליטי של מצביעי המרכז דומה מאוד לזה של מצביעי השמאל כמעט בכל הנושאים, למעט הנושא הביטחוני: בדומה למצביעי הימין, גם מצביעי המרכז שמים את האיומים הביטחוניים בראש רשימת האיומים.
- **הטיעונים האפקטיביים ביותר בעד הסכם מדיני הם טיעונים כלכליים; הטיעונים הכי כחות משכנעים נוגעים למצב זכויות האדם של הפלסטינים.** טיעונים מתחום הכלכלה - למשל: "הסדר מדיני יביא לשיפור במצב הכלכלי" או "הסדר מדיני יפחית הוצאות ביטחוניות ויפנה תקציב להשקעות חברתיות" - אפקטיביים במיוחד בשכנוע מצביעי מרכז ושמאל. לעומת השוני במידת האפקטיביות של מסרים שונים בעד הסכם, כל סוגי הטיעונים נגד הסכם עם הפלסטינים התגלו כבעלי רמת אפקטיביות גבוהה.
- **קיים רוב בקרב הציבור התומך בהסכם מדיני על בסיס קווי 67; עם חילופי שטחים, כולל חלוקת ירושלים.** בקרב האוכלוסייה היהודית אין העדפה להסכם דו-צדדי (בילטרלי) או רב-צדדי (אזורי), ואילו בקרב ערבים ישראלים ניכרת העדפה להסכם רב-צדדי.
- **יש בכוחם של תמריצים - הטבות שונות שעשויות להתלוות להסכם - כדי לגייס תמיכה גדולה יותר בהסדר מדיני.** התמריצים שהתבררו כאטרקטיביים ביותר הם הכרה פלסטינית בישראל כמדינה יהודית (בעיקר אצל מצביעי ימין) וצירוף של ישראל לאיחוד האירופי (בעיקר אצל מצביעי מרכז).

- **רוב הציבור סבור כי ההתנחלויות מופלות לטובה מבחינה תקציבית לעומת שאר חלקי הארץ. בנוסף, רוב הציבור מאמין כי ההתנחלויות תורמות לביטחון. שיעור גבוה מאוד של מצביעי מפלגות המרכז מסכים שההשקעה המוגברת בהתנחלויות פוגעת במעמד הביניים.**

- **ברוב הנושאים המדיניים-ביטחוניים שנבדקו לא התגלו פערים משמעותיים בין מזרחים לאשכנזים. זאת בניגוד לפרשנות הרווחת במחנה המרכז-שמאל שגורסת כי ההפסד בבחירות האחרונות נבע במידה רבה ממתחים בין-עדתיים. באופן כללי, ניכרת נטייה קלה ימינה בקרב ישראלים ממוצא מזרחי. בשאלה על תמיכה בהסכם מדיני דו-צדדי, נמצא פער של אחוזים בודדים. פער זה גדל באופן משמעותי בשאלה על הסכם רב-צדדי, כלומר אזורי.**

- **רק מחנה השמאל רואה באבו-מאזן פרטנר אמין להסדר מדיני. על פי רוב המשיבים, שלושת הצעדים שעל אבו-מאזן לנקוט על מנת להגביר באופן המשמעותי ביותר את אמינותו בקרב הישראלים הם: מאבק בטרור, הכרה בישראל כמדינה יהודית וויתור פומבי על זכות השיבה. חשוב לציין כי למעשה, רוב הפעולות שהציבור מגדיר כהכרחיות לבניית אמון בין ישראל לפלסטינים מבוצעות על-ידי אבו-מאזן כבר זמן רב.**

- **רוב הציבור סבור כי היה כדאי לצאת למבצע "צוק איתן". בו-בזמן, רוב הציבור סבור כי "צוק איתן" לא הביא לשום שיפור במצב הביטחוני.**

על הסקר

סקר מולד נערך במחצית השנייה של מאי 2015 בשלוש שפות: עברית, ערבית ורוסית. הוא כלל 1,011 נשאלים על-פי החלוקה הבאה: 750 יהודים ילידי ישראל, 161 יהודים ממוצא רוסי ו-100 ערבים אזרחי ישראל, ששוקללו בהתאם לחלקם היחסי באוכלוסייה. הסקר בוצע עבור מרכז מולד על-ידי חברת הסקרים האמריקאית GBA Strategies.

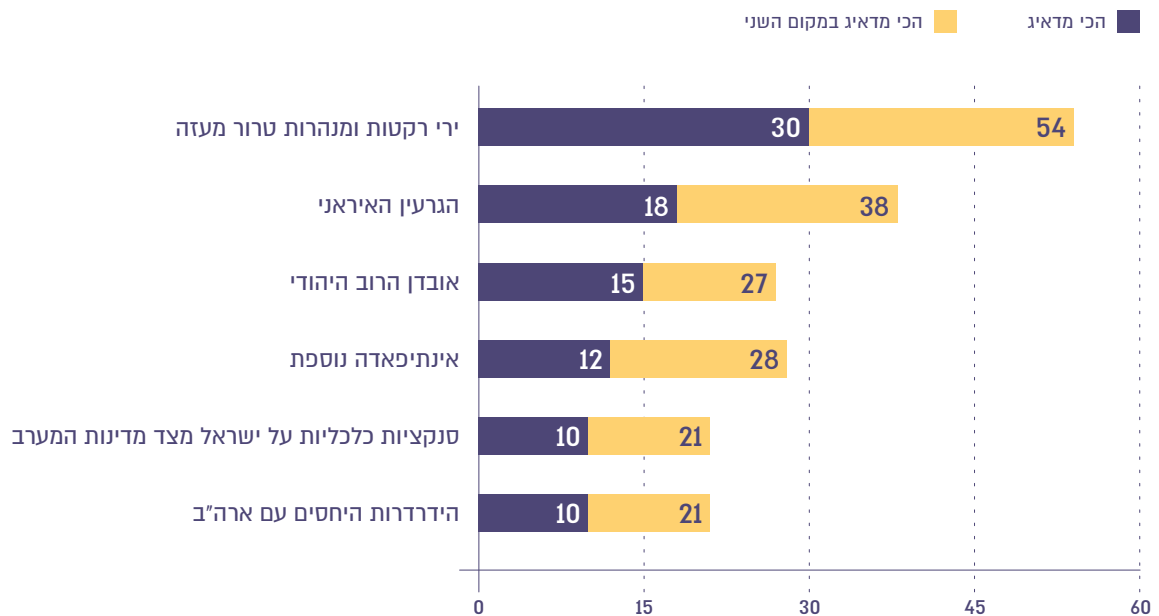
חלק א':

האיומים הביטחוניים על ישראל

1

האיום הביטחוני החמור ביותר בעיני הישראלים הוא איום מנהרות הטרור וירי הרקטות מעזה.

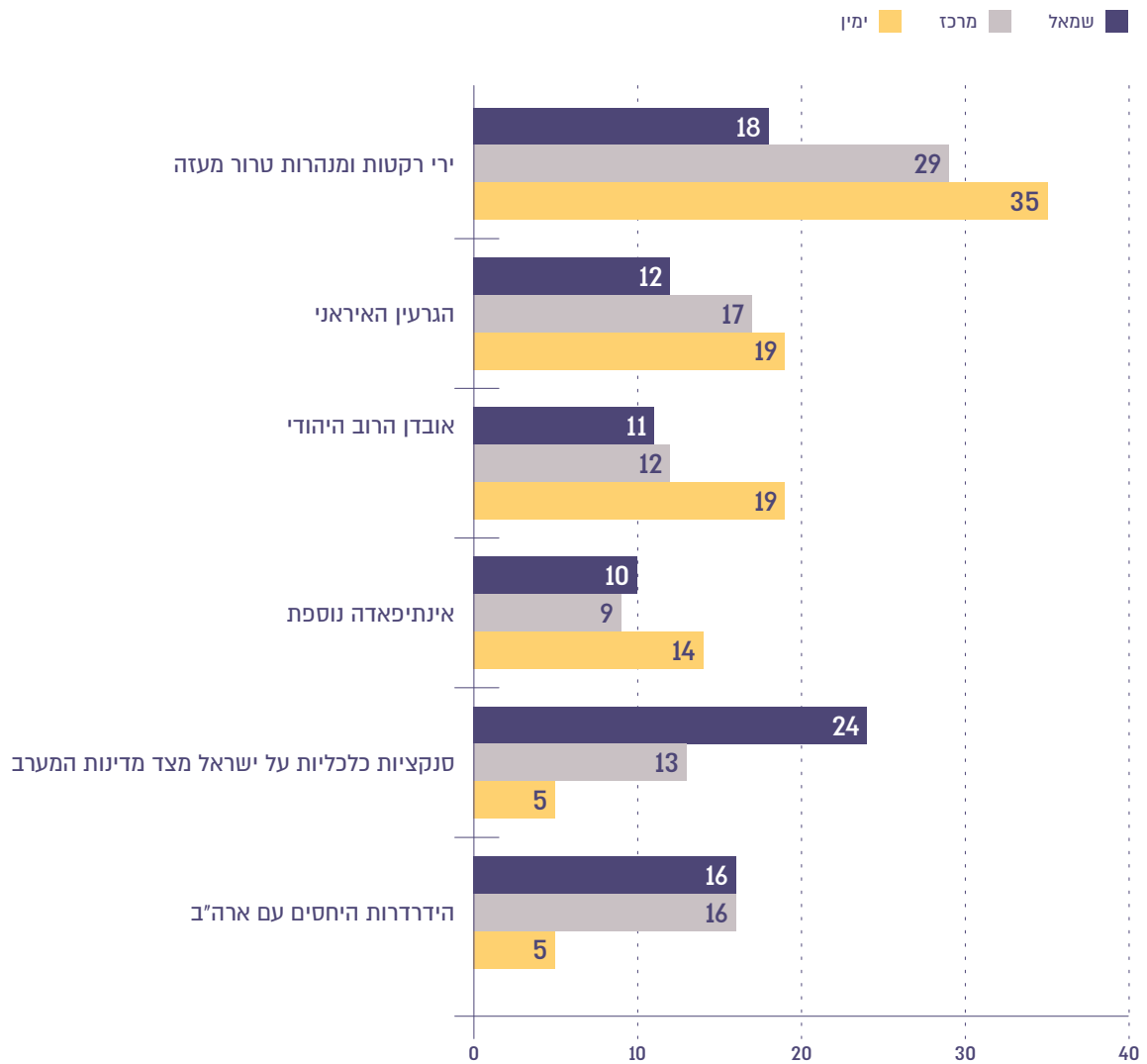
שאלה: כעת אקריא רשימה של נושאים איתם ישראל מתמודדת. איזה מהנושאים האלו הכי מדאיג אותך? איזה מהם הכי מדאיג אותך במקום השני?

2

מצביעי השמאל מודאגים ביותר מאיומים מדיניים, מצביעי המרכז והימין – מאיומים ביטחוניים.

שאלה: כעת אקריא רשימה של נושאים שאיתם ישראל מתמודדת. איזה מהנושאים האלו הכי מדאיג אותך?

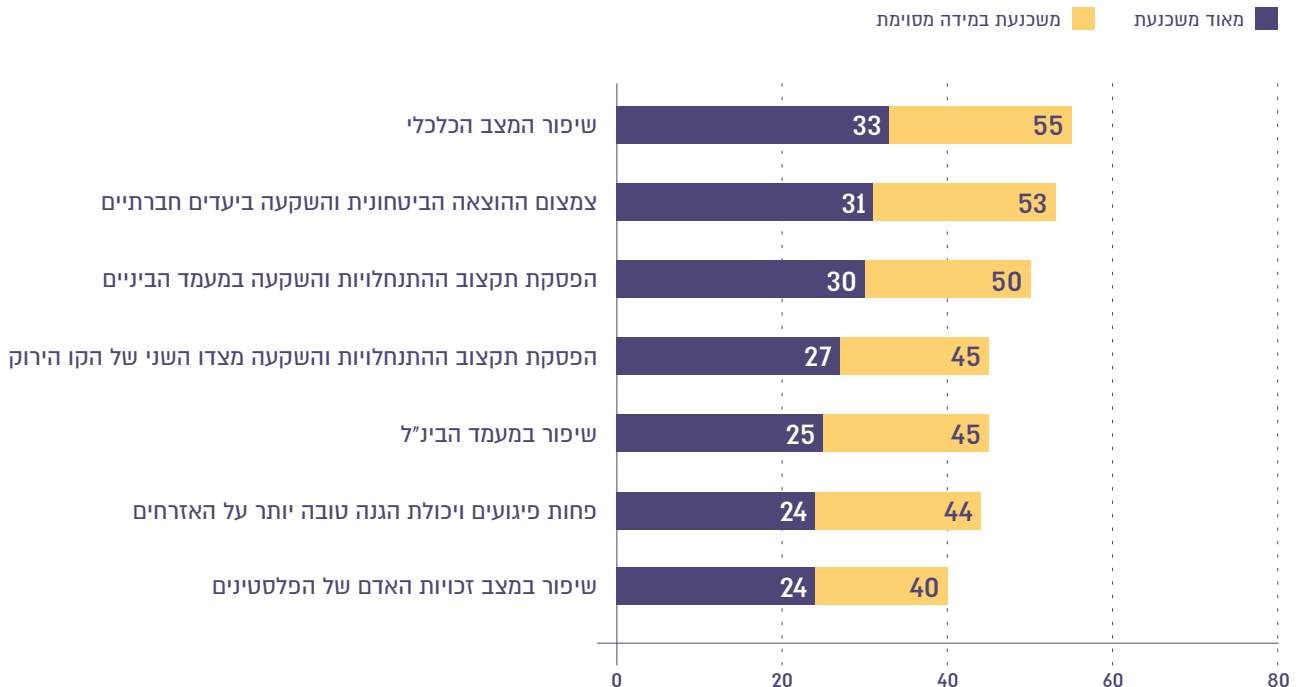
חלק ב':

הסכם מדיני עם הפלסטינים

3

הטיעונים המשכנעים ביותר בעד הסכם מדיני הם טיעונים מהתחום הכלכלי, הטיעונים הכי פחות משכנעים נוגעים לזכויות האדם של הפלסטינים.

שאלה: ישראל והפלסטינים ניהלו מו"מ במשך השנים כדי לפתור את הסכסוך. אקרא בפניך סיבות שאנשים מציגים לתמיכה בהסכם שלום. עבור כל סיבה אנא ציין האם היא מאוד משכנעת, משכנעת במידה מסוימת, קצת משכנעת או כלל לא משכנעת.

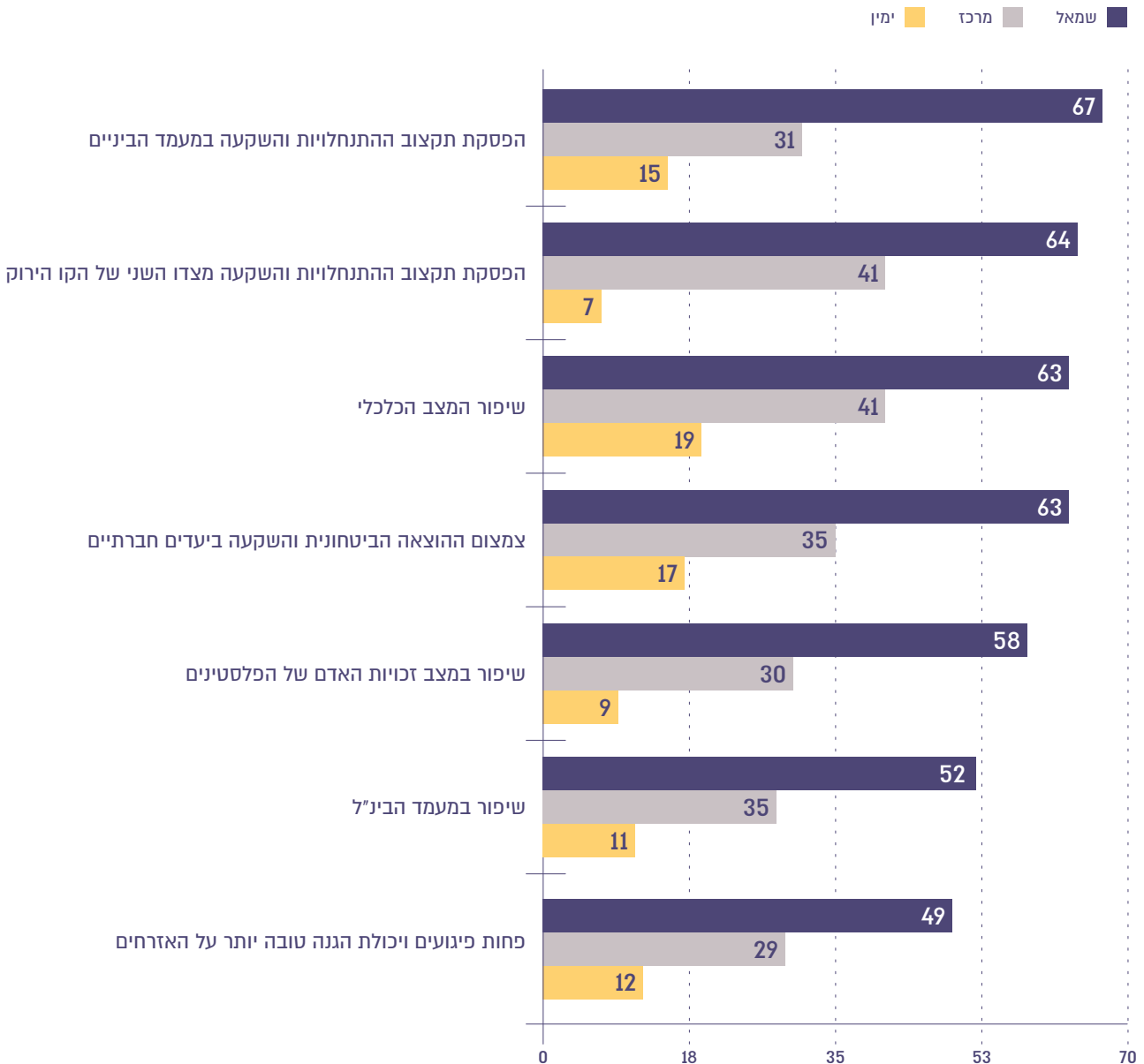

טיעונים כלכליים בעד הסכם מדיני אפקטיביים במיוחד בשכנוע מצביעי מרכז ושמאל.

שאלה: ישראל והפלסטינים ניהלו מו"מ במשך השנים כדי לפתור את הסכסוך ביניהם. אקרא בפניך סיבות שאנשים מציגים לתמיכה בהסכם שלום. עבור כל סיבה אנא ציין האם היא מאוד משכנעת, משכנעת במידה מסוימת, קצת משכנעת או כלל לא משכנעת לתמוך בהסכם שלום עם הפלסטינים.

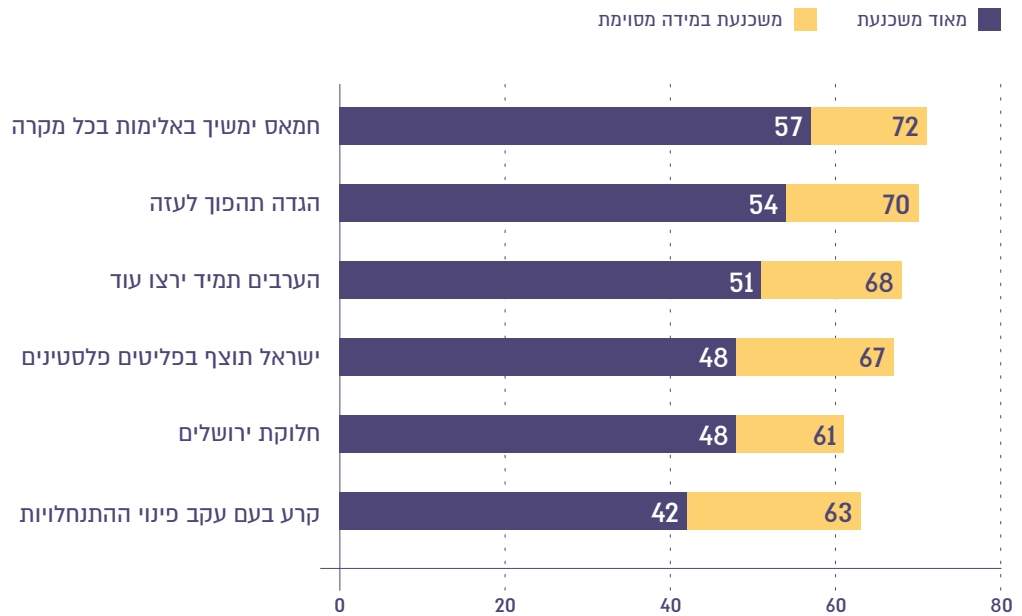
תוצאות עבור "סיבה מאד משכנעת":

5

כל סוגי הטיעונים נגד הסכם עם הפלסטינים מתאפיינים ברמת אפקטיביות גבוהה.

שאלה: כעת אקרא בפניך סיבות שאנשים מציגים נגד הסכם שלום עם הפלסטינים. עבור כל סיבה אנא ציין האם היא מאוד משכנעת, משכנעת במידה מסוימת, קצת משכנעת או כלל לא משכנעת להתנגד להסכם.

6

קיים רוב בציבור הישראלי התומך בהסכם עם הפלסטינים. בקרב האוכלוסייה היהודית אין הבדל בין התמיכה בהסכם דו-צדדי (בילטרלי) לתמיכה בהסכם רב-צדדי (אזורי). ערביי ישראל מעדיפים הסכם רב-צדדי.

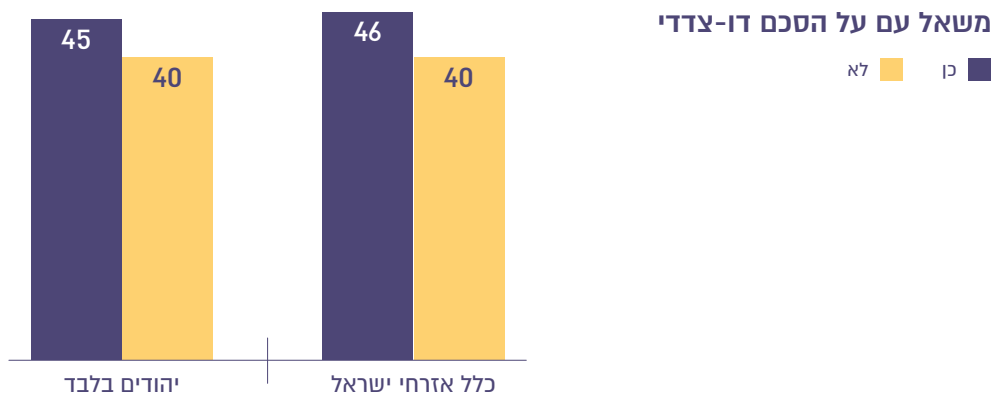
שאלה: כעת אני רוצה שתדמיין שישראל והפלסטינים חזרו לשיחות כדי לנסות להגיע להסכמות ולסיים את הסכסוך. שיחות אלו מביאות להסכם מסגרת סופי שכולל את הפרטים הבאים:

הסכם דו-צדדי

- שני הצדדים מכריזים על סיום רשמי של פעולות האיבה והסכסוך האלים
- מדינה פלסטינית מפורזת בגדה המערבית ובעזה
- גבולות בינלאומיים מוכרים לאורך קווי 1967 הכוללים מספר חילופי שטחים המאפשרים לרוב המתגוררים היהודים בגדה המערבית להישאר בתוך ישראל. הפלסטינים מקבלים שטחי קרקע שווים בתמורה
- שכונות פלסטיניות בירושלים עוברות להיות חלק מהמדינה הפלסטינית החדשה, בזמן שישראל שומרת על שליטתה בשכונות היהודיות בירושלים ובכותל המערבי

אם ממשלת ישראל והרשות הפלסטינית יסכימו להסכם זה וישראל תעמיד אותו למשאל עם, האם תצביע "כן" לאישור ההסכם או "לא" לדחיית ההסכם?

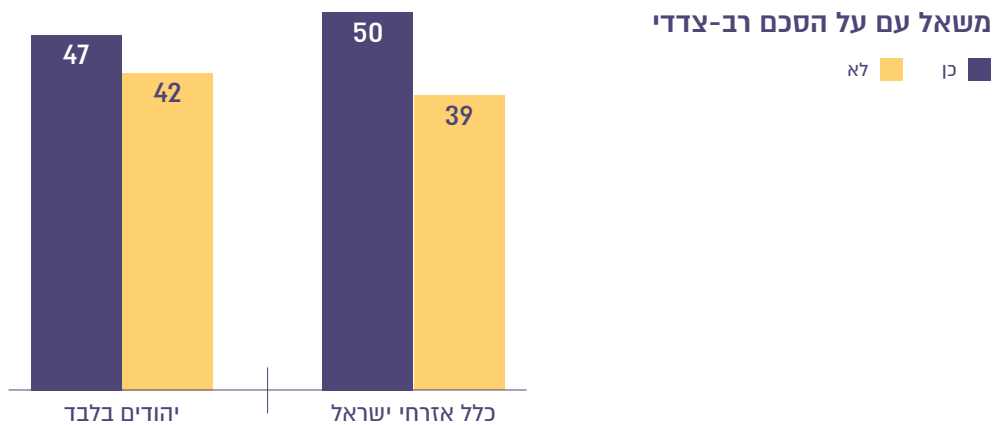
שאלה: כעת אני רוצה שתדמיין שישראל מגיעה להסכם עם הפלסטינים, מצרים, ירדן, סעודיה ומדינות ערב אחרות ששם קץ לסכסוך. מסגרת ההסכם הסופי כוללת את הפרטים הבאים:

הסכם רב-צדדי

- שני הצדדים מכריזים על סיום רשמי של פעולות האיבה והסכסוך האלים
- מדינה פלסטינית מפורזת בגדה המערבית ובעזה
- גבולות בינלאומיים מוכרים לאורך קווי 1967 הכוללים מספר חילופי שטחים המאפשרים לרוב המתגוררים היהודים בגדה המערבית להישאר בתוך ישראל. הפלסטינים מקבלים שטחי קרקע שווים בתמורה
- שכונות פלסטיניות בירושלים עוברות להיות חלק מהמדינה הפלסטינית החדשה, בזמן שישראל שומרת על שליטתה בשכונות היהודיות בירושלים ובכותל המערבי
- לישראל יהיו יחסים דיפלומטיים וכלכליים מלאים עם מדינות ערביות

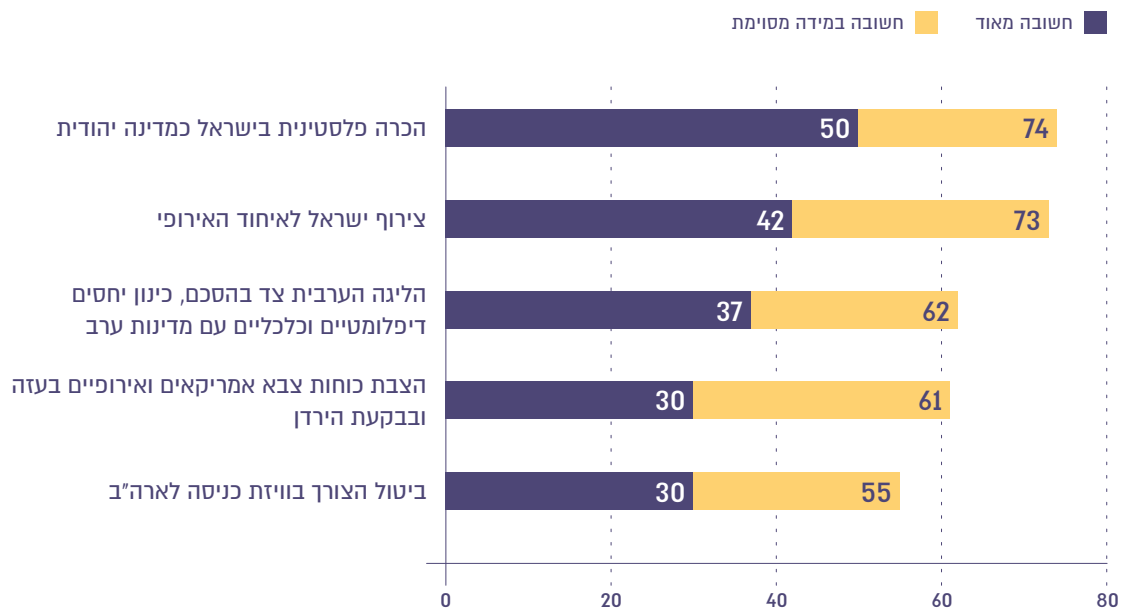
אם ממשלת ישראל והרשות הפלסטינית יסכימו להסכם זה וישראל תעמיד אותו למשאל עם, האם תצביע "כן" לאישור ההסכם או "לא" לדחיית ההסכם?

7

התמריצים האפקטיביים ביותר לתמיכה בהסכם הם הכרה פלסטינית בישראל כמדינה יהודית וצירוף ישראל לאיחוד האירופי.

שאלה: כעת אקרא בפניך כמה יוזמות שעלו בסבבי משא ומתן קודמים בהשתתפות ישראל, ארצות הברית ומדינות נוספות בניסיון לפתור את הסכסוך הישראלי-פלסטיני. אנא ציין האם יוזמה מאוד חשובה לך, חשובה לך במידה מסוימת, לא כל-כך חשובה לך או כלל לא חשובה לך?

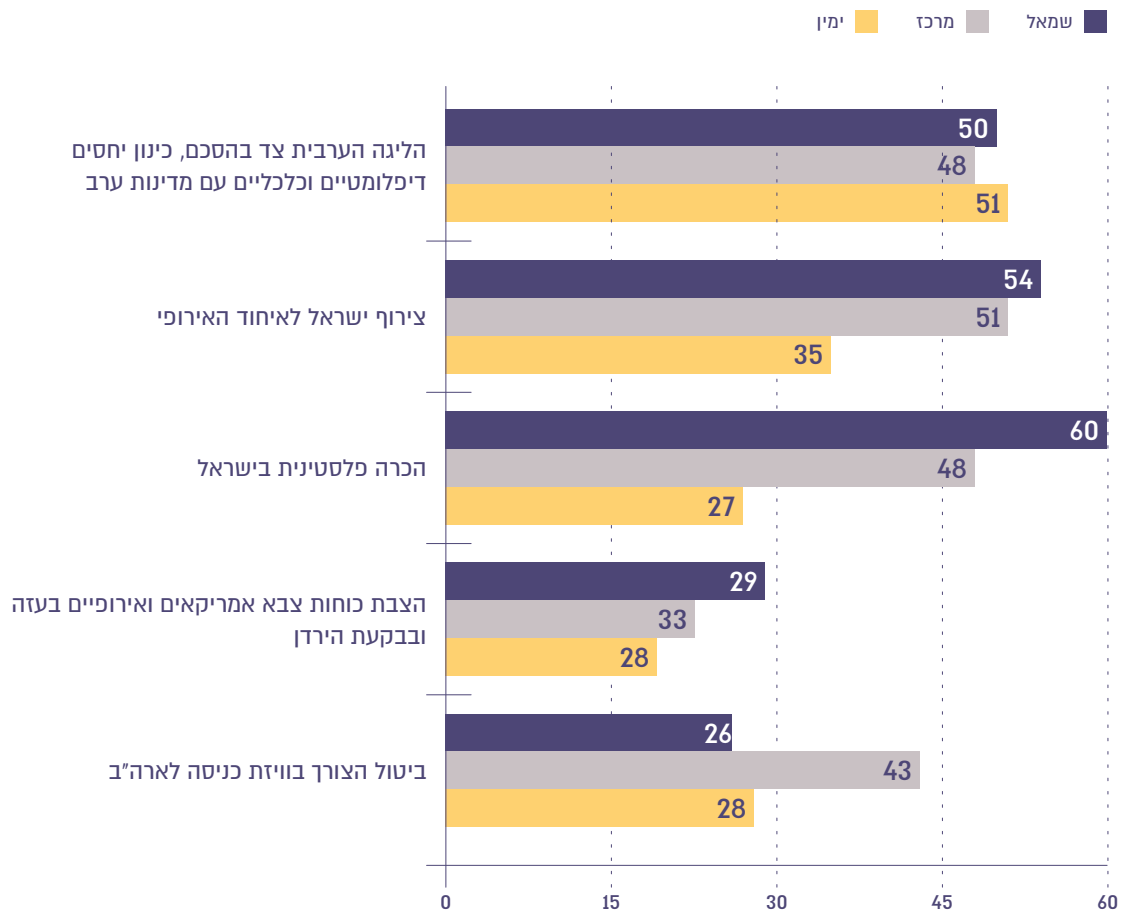
8

עבור מצביעי שמאל התמריץ האפקטיבי ביותר הוא מעורבות הליגה הערבית בהסכם, עבור מצביעי המרכז – הצטרפות לאיחוד האירופי, ועבור מצביעי הימין – הכרה במדינה יהודית.

שאלה: כעת אקרא בפניך כמה יוזמות שעלו בסבבי משא ומתן קודמים בהשתתפות ישראל, ארצות הברית ומדינות נוספות בניסיון לפתור את הסכסוך הישראלי-פלסטיני. אנא ציין האם יוזמה מאוד חשובה לך, חשובה לך במידה מסוימת, לא כל-כך חשובה לך או כלל לא חשובה לך?

תוצאות עבור "יוזמה מאוד חשובה":

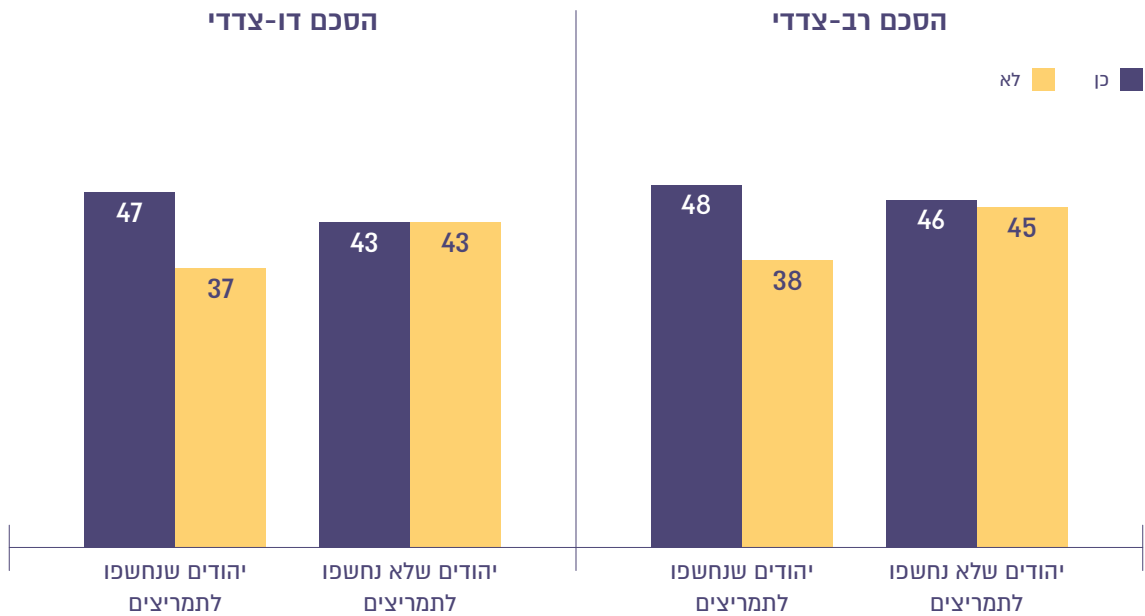

ממצאים נוספים:

- היחס לתמריצים זהה כמעט לחלוטין בקרב מזרחים ואשכנזים. עם זאת, מהנתונים עולה כי מזרחים מגלים אהדה מיוחדת לשני תמריצים: הכרה פלסטינית במדינה יהודית (53% מהם הגדירו את הנושא כ"חשוב מאוד" לעומת 43% בלבד מהאשכנזים) וביטול הצורך בוויזת כניסה לארה"ב (38% מהמזרחים הגדירו את הנושא כ"חשוב מאוד" לעומת 25% בלבד מהאשכנזים).
- תמריץ ההכרה במדינה יהודית חשוב במיוחד עבור יהודים מסורתיים (60% מהמסורתיים הגדירו את הנושא כ"חשוב מאוד", לעומת 49% מהחילונים ו-37% מהדתיים).

לתמריצים יש השפעה חיובית ניכרת על שיעור התמיכה של יהודים בהסכם מדיני.

שאלה: אם ממשלת ישראל והרשות הפלסטינית יסכימו להסכם זה וישראל תעמיד אותו למשאל עם, האם תצביע "כן" לאישור ההסכם או "לא" לדחיית ההסכם?

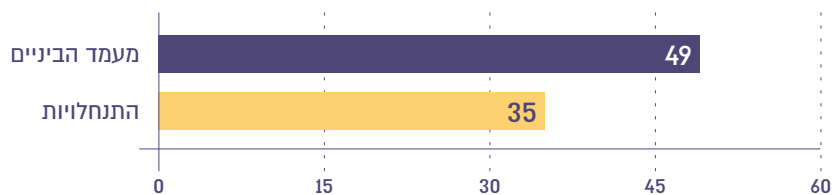
10

רוב הציבור סבור כי ההתנחלויות מופלות לטובה מבחינה תקציבית לעומת שאר חלקי הארץ, וכי ההתנחלויות תורמות לביטחון המדינה.

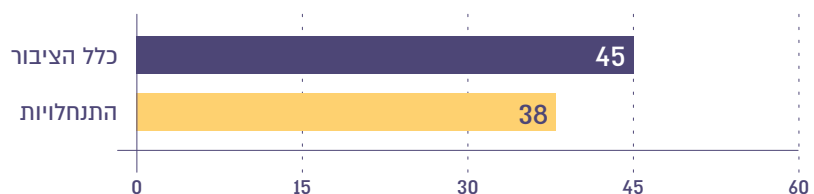
שאלה: כעת אקרא בפניך זוגות של הצהרות שמנהיגים פוליטיים שונים אמרו. לאחר שתשמע כל זוג הצהרות, אבקשך לומר לי האם ההצהרה הראשונה או השנייה מתאימה יותר לעמדותיך, אפילו אם אף אחת מהן לא מתאימה באופן מוחלט.

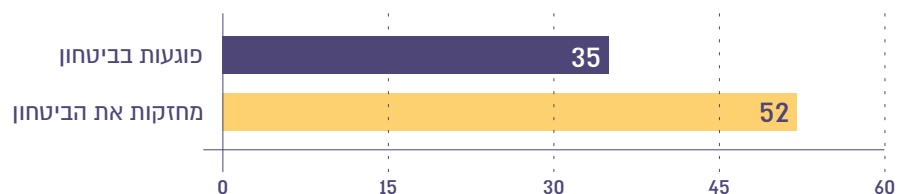
- א. ההתנחלויות נהנות מיחס מיוחד ומקבלות יותר מדי כסף ממשלתי על חשבון מעמד הביניים
 ב. ההתנחלויות הן בראש סדר העדיפויות הלאומי, והממשלה צודקת שהיא משקיעה באיכות החיים של תושביהן

- ב. ההתנחלויות נהנות מיחס מיוחד ומקבלות יותר מדי כסף ממשלתי על חשבון השקעות בכלל הציבור הישראלי
 ג. ההתנחלויות הן בראש סדר העדיפויות הלאומי, והממשלה צודקת בכך שהיא משקיעה באיכות החיים של תושביהן

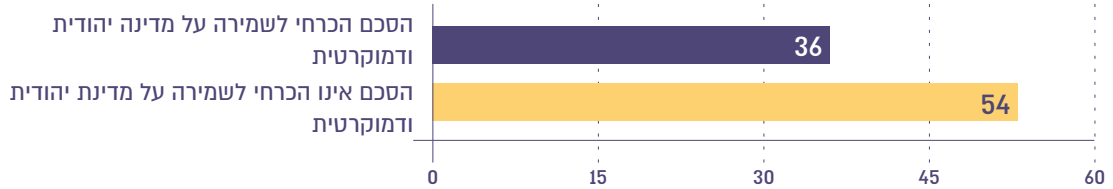

- ג. ההתנחלויות פוגעות בביטחון כי הן מעמידות את החיילים שלנו בסכנה על בסיס יומיומי, והן לא מספקות תועלת לביטחון
 ד. ההתנחלויות מחזקות את הביטחון כי הן מאפשרות נוכחות צבאית ואזרחית במקום שבו האיוב יכול להתארגן

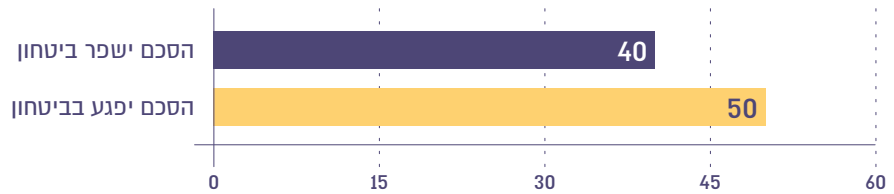
ד1. ישראל חייבת להגיע להסכם שלום שמאפשר לנו להיפרד מהפלסטינים, מבטיח את הרוב היהודי בישראל, ומבטיח שישראל תישאר מדינה יהודית דמוקרטית

ד2. ישראל תישאר נאמנה לעקרונות היסוד שלה ותמשיך להיות מדינה יהודית ודמוקרטית בין אם נגיע להסכם שלום עם הפלסטינים ובין אם לא

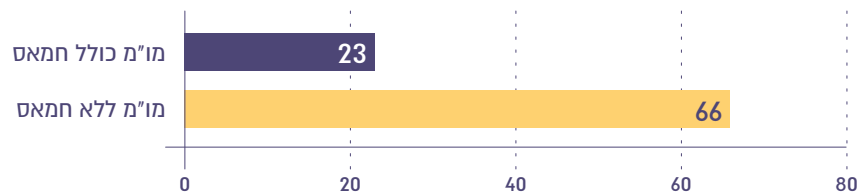
ה1. חתימה על הסכם עם הפלסטינים תשפר את ביטחונה של ישראל

ה2. מדינה פלסטינית תהיה איום גדול על ביטחונה של ישראל

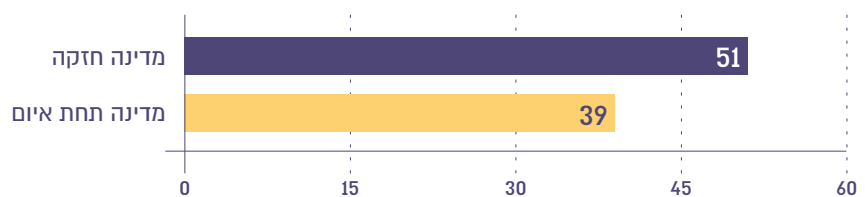
ו1. אנחנו צריכים לכלול את חמאס בכל מו"מ לשלום עם הפלסטינים, משום שרק החמאס יכול לאכוף הסכם קבע

ו2. אנחנו לא יכולים לכלול את חמאס במו"מ עם הפלסטינים, כי הם אירגון טרור שמשמש בילדים כמגן אנושי ורוצה לחסל את ישראל

ז1. ישראל היא מדינה חזקה, ואנחנו צריכים לקבל החלטות ביטחוניות מתוך הכרה בעוצמתנו ולא מתוך פחד מהאוימים עלינו

ז2. ישראל היא עדיין מדינה תחת איום, ואנחנו חייבים לקבל החלטות ביטחוניות מתוך הכרה בסכנות החמורות שממשיכות לאיים עלינו

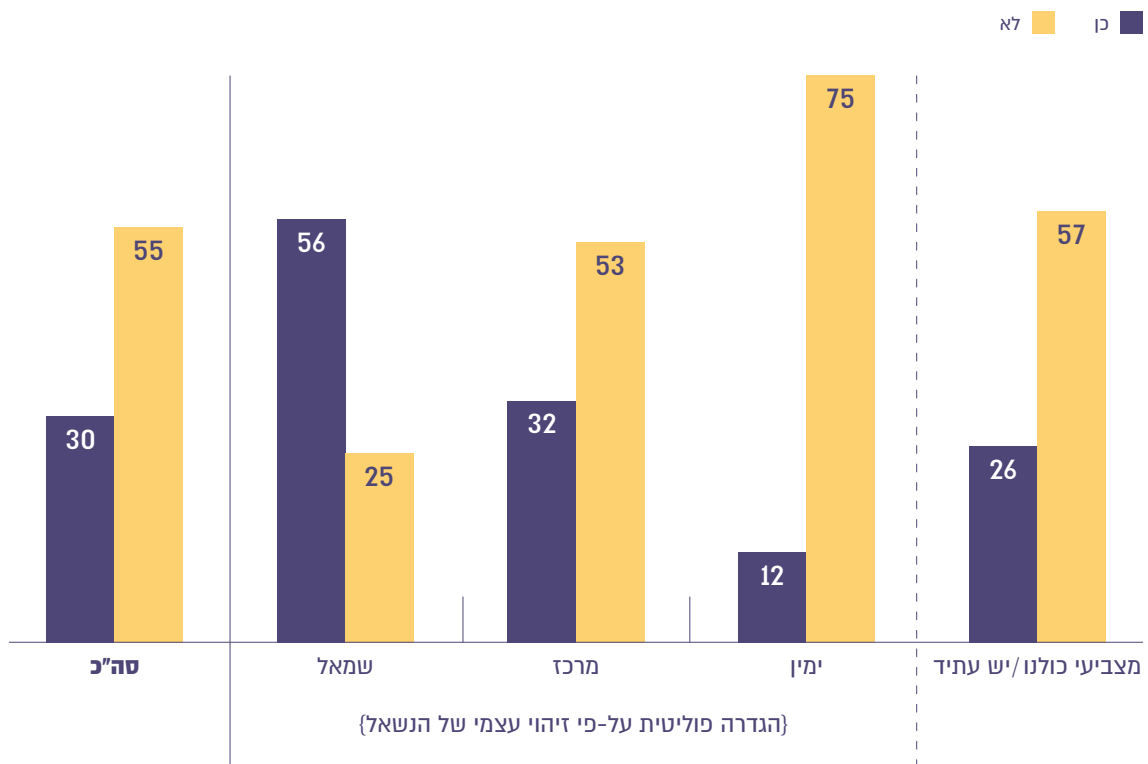

ממצאים נוספים:

- שיעור גבוה מאוד של מצביעי מפלגת המרכז, "כולנו" ו"יש עתיד", מסכים שההשקעה המוגברת בהתנחלויות פוגעת במעמד הביניים.

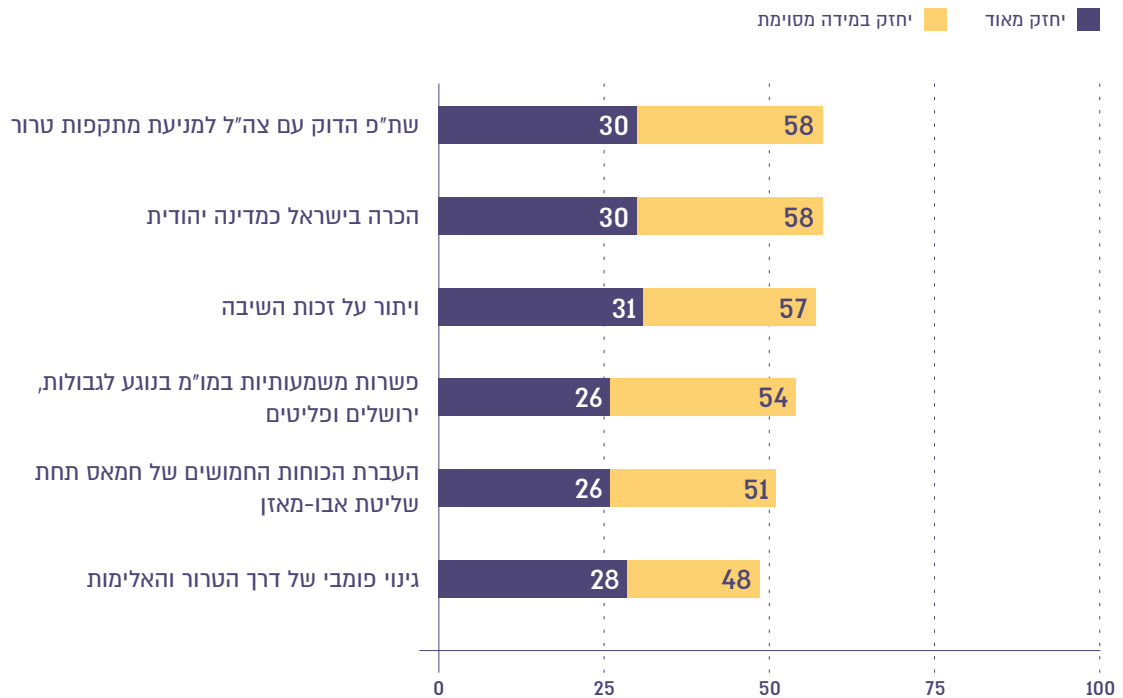
רק מחנה השמאל רואה באבו-מאזן פרטנר להסכם.

שאלה: האם אתה חושב שראש הרשות הפלסטינית, אבו-מאזן, הוא פרטנר או לא פרטנר לפתרון הסכסוך עם הפלסטינים?

שלושת הצעדים שיגבירו באופן הכי משמעותי את האמינות של אבו-מאזן בעיני הציבור הישראלי הם מאבק בטרור, הכרה במדינה יהודית ושליטת זכות השיבה

שאלה: כעת אקרא בפניך רשימה של דברים שאבו-מאזן יכול לעשות כחלק מהמו"מ עם ישראל. אחרי כל דבר תגיד לי האם הוא יחזק מאוד את האמון שלך בכך שאבו-מאזן הוא פרטנר להסדר, יחזק במידה מסוימת את האמון או לא ישנה את דעתך בעניין.

חלק ג':

צוק איתן

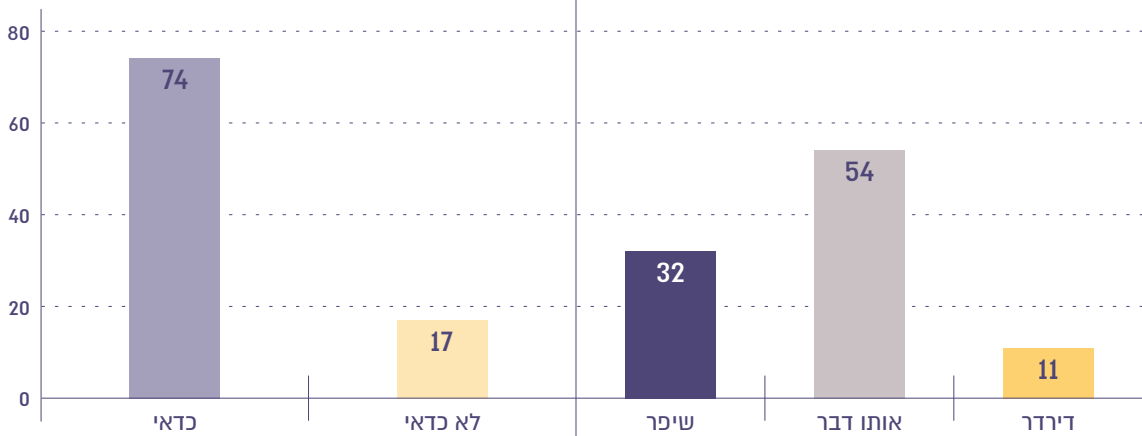
13

לדעת רוב הציבור, היציאה למבצע "צוק איתן" הייתה מוצדקת - למרות שהמבצע לא הביא לכל שיפור במצב הביטחוני.

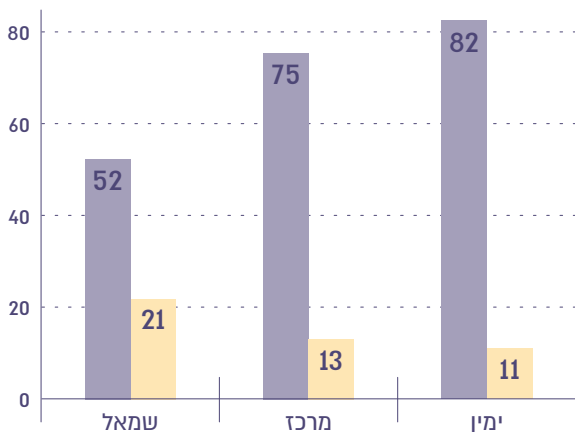
שאלה: בהתחשב ביתרונות אל מול החסרונות, האם אתה חושב שלישראל היה כדאי או לא היה כדאי לצאת למבצע צוק איתן?

כדאי לא כדאי

שאלה: בסך הכל, האם אתה חושב שמבצע "צוק איתן" הפך את ישראל לבטוחה יותר, לא שינה דבר בביטחונה של ישראל או הפך את ישראל לפחות בטוחה?

www.molad.org

משרד 077 706 0200

פקס 077 701 0209